

KINDEREN VAN MOEDER AARDE

een verhaal over
de wereld ná de
derde
wereldoorlog

Over het boek

Zes eeuwen na de Derde Wereldoorlog. De aarde is door een kernoorlog gekanteld en bijna verwoest. Het ijs op het vroegere Groenland, dat nu Thule heet, is gesmolten en het land heeft een heerlijk klimaat. De mensen leven in harmonie met de prachtige natuur. Het land wordt door vrouwen geregeerd, zonder leger, zonder wapens.

Op een dag verschijnt een onbekend expeditie-schip in de fjord. Al gauw blijkt dat de opvarenden van het schip, afkomstig uit het Badense Rijk, van plan zijn Thule te veroveren. Bij een land zonder wapens, geregeerd door vrouwen, moet dat toch niet moeilijk zijn! De Badeners stuiten echter op onverwachte tegenstand.

Over de schrijfster:

Thea Beckman wilde als kind graag schrijfster worden of ontdekkingsreiziger.

Ze werd in 1923 geboren en was enig kind. Haar vader was kantoorbediende bij de Holland-Amerikalijn, maar werd in de crisisjaren ontslagen en raakte werkloos. Studeren was er daardoor voor Thea niet bij; daar was geen geld voor. Maar het was ook omdat Thea een meisje was en haar ouders vonden het vanzelfsprekend dat ze thuis mee zou helpen in de huishouding.

In het begin leek Thea zich daarbij neer te leggen; ze deed de afwas, werkte op kantoor en zorgde voor haar man en kinderen. Maar toen de kinderen eenmaal wat groter waren en ze meer tijd kreeg om te schrijven, was ze niet meer te stoppen.

Ze schreef meer dan dertig boeken en ging alsnog studeren. Met haar boeken won ze veel prijzen, waaronder Zilveren en Gouden Griffels en verschillende prijzen en eervolle vermeldingen van de Nederlandse Kinderjury.

Het werk van Thea Beckman is 'geadopteerd' door Kinderboekwinkel Moeder Aarde in Sittard. Hier kunnen ze je meer over haar boeken vertellen.

Meer informatie op: www.lemniscaat.nl

Thema's: discriminatie, familie, Groenland, indringers, klimaat, liefde, milieu, natuur, toekomst

De lessuggesties passen bij de volgende vakken: aardrijkskunde, biologie, Engels, filosofie, geschiedenis, levensbeschouwing, maatschappijleer, Nederlands

Lessuggesties

Doelgroep: *'Kinderen van moeder aarde'* is geschikt voor 10+. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen van groep 8 tot en met klas 3 van het VO.

Tijdsinvestering: Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.

Uitvoering: Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Introductie

Verdeel de leerlingen in kleine groepjes en geef ze een groot vel papier waarop ze een vergelijking maken tussen het leven in Nederland van nu en dat van 600 jaar geleden. U kunt ervoor kiezen om hen zich te laten baseren op bronnen of hen te laten improviseren. In beide gevallen is het van belang dat u zelf voldoende kennis heeft van de betrokken historische situaties om eventueel bij te sturen.

De leerlingen kunnen zich richten op thema's als: eten, werk, kleding, vervoer, vrije tijd, onderwijs, politiek, religie, rechten, taal, werktuigen, wonen, wapens, infrastructuur, natuur enz.

Laat elk groepje klassikaal een aspect bespreken dat ze hebben opgeschreven. De andere groepjes kunnen hierbij aanvullingen geven.

Vraag de leerlingen daarna om na te denken over het leven 600 ná nu. Hoe denken ze dat het leven er dan uitziet? Laat de leerlingen nadenken over dezelfde aspecten als eerder. Bespreek ook deze aspecten klassikaal.

Vervolgens geeft u de leerlingen een van de volgende schrijfopdrachten:

- Stel je voor dat het 2620 is en je leraar vraagt je om na te denken over het leven aan het begin van de 21e eeuw. Waar verbaas je je over? Wat vind je vreemd of primitief? Welke dingen bestaan helemaal niet meer? Welke dingen (voorwerpen of ideeën) bestaan nog wel?
- Stel je voor dat je met een tijdmachine naar het jaar 2620 wordt gestuurd. Schrijf een verslag van wat je daar hebt gezien. Welke dingen zijn anders? Welke zijn hetzelfde? Wat is beter? Wat is slechter? Val je op? Waarmee?

U kunt deze schrijfopdracht in de klas laten doen, maar het ook als huiswerkopdracht meegeven. U kunt het maximum aantal woorden laten afhangen van de leeftijd en het niveau van de leerlingen.

Leid daarna het boek *Kinderen van Moeder Aarde* in. Dit boek speelt zich af in de toekomst, namelijk zes eeuwen na de Derde Wereldoorlog, een allesvernietigende atoomoorlog waarbij de aarde dusdanig werd aangetast dat deze kantelde. Dit had grote gevolgen voor het klimaat en de overlevenden moesten opnieuw een bestaan opbouwen. Zouden ze hebben geleerd van de fouten uit het verleden en zouden ze het nu anders aanpakken of zouden ze alles weer op dezelfde manier doen?

Als een van de leerlingen het boek al gelezen heeft, kunt u er ook voor kiezen om hem of haar een korte presentatie over het boek te laten geven. Let erop dat er niet teveel van het verhaal wordt verraden maar dat de sfeer wel goed wordt overgebracht.

Uitvoering.

Maak een keuze uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de lessuggesties wordt aangeduid met de volgende symbolen:

Suggestie 1: Fragmenten

In bijlage 1 bevinden zich 2 fragmenten uit het boek met bijbehorende vragen. Lees de fragmenten uit het boek en beantwoord de vragen.

Suggestie 2: Leesverslag

Lees het hele boek *Kinderen van moeder aarde* en maak er een leesverslag van. In bijlage 2 vind je een format voor een leesverslag. Overleg met je docent of deze lijst voldoet aan de eisen die hij stelt aan een leesverslag.

Suggestie 3: Klimaat

Nadat de aarde verwoest was door de Derde Wereldoorlog concludeerden de Thulenen dat zoiets nooit weer mocht gebeuren. Daarom zijn ze heel zuinig op Moeder Aarde en voeren ze bepaalde technische ontwikkelingen niet in omdat dat schadelijk is voor de aarde.

Opdracht:

We weten dat het niet goed gaat met het klimaat en dat we samen moeten proberen voorzichtiger en zuiniger te zijn. Natuurlijk kun jij in je eentje niet het klimaatprobleem oplossen, maar je kunt wel een bijdrage leveren.

Op de site van [Milieu Centraal](#) vind je een hele lijst met dingen die je kunt doen om klimaatvriendelijker kunt leven. Een aantal dingen dat erin staat zijn meer bedoeld voor volwassenen, maar dat hoeft je er niet van te weerhouden om er je eigen draai aan te geven.

Maak een lijst van de dingen die jij zelf kunt doen om klimaatvriendelijker te leven en probeer die dingen uit. Houd een dagboekje bij waarin je schrijft wat je gedaan hebt, hoe je dat beviel en of je dat gaat volhouden. Schrijf ook op wat je moeilijk vond en hoeveel steun je kreeg van je directe omgeving.

Suggestie 4: Ontdekkingsreizen

De Badense professor Kunz vindt in oude atlassen bewijs dat er nog ergens een heel groot eiland, Groenland, moet zijn. Hij wil er heel graag heen, maar de baas van het Badense rijk vindt het niet zo belangrijk. Uiteindelijk geeft hij toch toestemming om op zoek te gaan naar het land.

Wanneer de Badeners in Groenland, of Thule zoals het nu heet, aankomen zijn ze overweldigd door het land. Ze zien vooral de bodemschatten die de Badeners heel goed kunnen gebruiken en ze vinden dat ze nu recht hebben op het land en de grondstoffen omdat zij het land hebben ontdekt. Ze vinden de Thulenen maar onontwikkeld en achtergebleven, die zouden veel beter af zijn als de Badeners het in hun land voor het zeggen hadden.

In de late middeleeuwen werden er door de Europeanen veel ontdekkingsreizen georganiseerd. Daarbij werd veel 'nieuw' land ontdekt, en de Europeanen namen dat land in bezit zonder veel rekening te houden met de oorspronkelijke bewoners.

Opdracht

Leer meer over de Europese ontdekkingsreizen door de opdrachten te maken die beschikbaar zijn gesteld in de stercollectie. Er is een geschikte [opdracht](#) voor leerlingen van klas 1 en 2 van het vmbo en [een opdracht](#) die geschikt is voor leerlingen van klas 1, 2 en 3 van havo / vwo.

Suggestie 5: Noor(d)se mythologie

Het paard van Rajo, de vader van Christian heet Sleipnir. In de Noorse mythologie was Sleipnir de naam van het achtbenige paard van de oppergod Wodan dat erg sterk maar vooral ook erg snel was. Volgens de verhalen ontstond het land IJsland toen Sleipnir zijn eerste stap op aarde zette.

Opdracht:

Maak een informatieposter over bekende figuren uit de Noorse mythologie; er zijn er heel veel, dus beperk jezelf tot ongeveer 8 figuren. Zoek van elke figuur een plaatje, of teken er zelf een afbeelding van. Zoek informatie over wie deze figuur was en waar deze bekend om stond. Schrijf ook nog een paar leuke, interessante weetjes over hen op.

- Maak eventueel gebruik van het boek Noorse mythen van Kevin Crossley-Holland. Het vertelt verhalen uit de Noorse mythologie en toont veel mythische figuren met hun eigenschappen.

Suggestie 6: Dieren

Professor Kunz is verbaasd over de vele dieren die op Thule voorkomen. In het Badense rijk zijn lang zoveel dieren niet meer omdat er op ze wordt gejaagd of doordat hun leefgebied werd aangetast.

Ook in Nederland komen veel dieren niet meer voor omdat ze zijn uitgeroeid of omdat hun habitat is aangetast. Het is dus belangrijk dat we de dieren die er nog wel zijn beschermen.

Opdracht:

Welke dieren komen bij jou in de buurt voor? Ga eens een middagje lekker door de buurt struinen met een mobiel of een fototoestel en maak foto's van de dieren die je tegenkomt. Probeer verschillende soorten dieren te vinden, dus zoogdieren, vogels, insecten, vissen. Zoek van elk dier op wat de Nederlandse naam is (wees zo specifiek mogelijk, dus zoek uit welke vogel je hebt gezien, of welke hondensoort je bent tegenkomen) en wat de wetenschappelijke, vaak Latijnse, naam van het dier is. Schrijf ook een paar interessante weetjes over het dier op. Maak daarna een boekje waarin je de foto's met de bijbehorende informatie zet. Schrijf bij elk dier op waar en wanneer je deze gezien hebt.

Suggestie 7: Misdaad

De Thulenen zijn een vredelievend volk en misdaden komen er amper voor. Als iemand toch een misdaad begaat dan wordt die daar natuurlijk wel voor gestraft; de misdadiger krijgt een stempel op zijn voorhoofd waaraan iedereen kan zien hoe zwaar de misdaad was die hij beging. Hoe erger de misdaad was hoe langer het duurt voordat de stempel van het voorhoofd slijt.

Opdracht:

In bijlage 3 staat een lijst met misdaden die in het boek *Kinderen van Moeder Aarde* voorkomen. Schrijf in de kolom achter de misdaden welke straf iemand in Nederland voor dat vergrijp zou kunnen krijgen. Maak daarna een soort ganzenbordspel en verdeel de misdaden over de vakjes. Verzin bij elke misdaad een passende 'spelstraf', bijvoorbeeld: een beurt overslaan, een aantal vakjes terug gaan, of een doe-opdracht voor de speler die op dat vakje terecht komt.

- Tip: op pinterest vindt u eventueel bruikbare sjablonen voor het maken van het spel.
- In de [volgende tekst](#) vindt u informatie om uw leerlingen bij deze opdracht te helpen.
- Op internet vindt u ook de strafmaten per delict door invoering van de zoekterm: "maximale straf in Nederland voor ..."

Suggestie 8: Een gemeenschappelijke taal

De Thulenen en de Badeners spreken een andere taal en kunnen dus niet zo makkelijk met elkaar communiceren. Gelukkig spreken de Thulenen een beetje Kanadeens en de Badeners een beetje Brits en die twee talen lijken wel op elkaar zodat de Thulenen en de Badeners toch met elkaar kunnen praten.

Het Engels wordt tegenwoordig ook gebruikt als *lingua franca*, een algemene taal die door mensen gebruikt wordt als ze elkaars taal niet spreken. Het Engels zelf kent een aantal varianten, bijvoorbeeld het Brits Engels, Australisch Engels en Amerikaans Engels. Sprekers van deze varianten kunnen elkaar prima begrijpen, maar er zijn wel verschillen: een paprika is bijvoorbeeld een *red* (of *green*) *pepper* in het Brits Engels, een *capsicum* in het Australisch Engels, en een *bell pepper* in het Amerikaans Engels.

Opdracht:

Zoek tien woorden op die verschillend zijn in het Brits, Australisch en Amerikaans Engels en maak van die woorden een (beeld)woordenboek. Let op: het komt voor dat een woord in twee van de drie talen hetzelfde is, maar die mag je gewoon gebruiken.

- U kunt deze opdracht enigszins beperken door aan te geven dat de woorden te maken moeten hebben met voedsel, wonen, reizen, enzovoort

Suggestie 9: Jezelf zijn

Christians vader vertelt hem dat hij het lastig vond om de echtgenoot van de Konega te zijn. Hij hield van gevaarlijke dingen doen, zoals zeilen tijdens een storm of bergbeklimmen, maar dat mocht niet omdat dat niet bij de echtgenoot van de Konega hoorde. Hij had het gevoel dat hij zichzelf niet kon zijn en daarom verdween hij, om woudloper te worden.

Opdracht:

Wanneer ben je helemaal jezelf? Kun je altijd doen wat je wilt, of doe je ook wel eens dingen (niet) omdat jij of iemand anders vindt dat het zo hoort? Wanneer denk je dat je 'ware ik' naar buiten komt?

Schrijf een opstel van ongeveer 500 woorden waarin je vertelt over jezelf en hoe en wanneer jij jezelf (wel of niet) bent.

Suggestie 10: Vrouwenrechten

In Thule hebben de vrouwen het voor het zeggen, want uit het verleden is gebleken dat wanneer mannen de wereld besturen er onrechtvaardigheid, wreedheid en eigenbelang heerst. Dat moest natuurlijk eens mis gaan, en mis ging het: er brak een Derde Wereldoorlog uit waarbij de aarde zo'n klap te verduren kreeg dat ze om haar as kantelde. In Thule besloot men dat zo iets nooit meer mocht gebeuren en daarom werden mannen voortaan geweerd van de macht.

Het lijkt misschien een beetje raar dat de Thulenen de mannen niet toe laten in leidinggevende posities, maar in veel landen was het omgekeerde – vrouwen die geen leidinggevende posities mochten bekleden – heel normaal. Sterker nog: in veel landen hebben vrouwen nog steeds niet dezelfde rechten als mannen, en ook in landen waar vrouwen wel dezelfde rechten hebben, zie je nog steeds dat er relatief veel meer mannen zijn die de hoogste machtsposities bekleden.

In 1919 werd het algemeen kiesrecht in Nederland ingevoerd. Dat betekent dat vanaf dat jaar iedereen, zowel vrouwen als mannen, zich verkiesbaar mochten stellen voor het Nederlandse parlement, maar ook zelf mochten stemmen. Tot die tijd was dat alleen voorbestemd aan (een bepaalde) groep mannen. Helaas betekende dat niet dat vrouwen vanaf dat moment in Nederland dezelfde rechten en mogelijkheden hadden als mannen.

Opdracht:

In Nederland zijn drie feministische golven geweest: elke golf richtte zich op een kwestie die de gelijkheid tussen vrouwen en mannen moest bevorderen.

- 1) Zoek uit wat een feministische golf is
- 2) Maak een tijdlijn waarop je de drie feministische golven aangeeft, vermeld ook waar de vrouwen voor streeden, wat ze voor elkaar kregen en welke personen er belangrijk waren voor die vrouwenbeweging.
- 3) Verwerk alles dat je hebt gevonden in een muurkrant en exposeer deze in de klas of op een andere plek op school. [Hier](#) zie je hoe je dat kunt doen.
- 4) Vertel ook wat je zelf vindt van die strijd van vrouwen voor gelijkheid.

Afronding

Tijdens de introductie van het project rond het boek *Kinderen van Moeder Aarde* hebben de leerlingen nagedacht over verschillende aspecten van het leven vroeger, nu en in de toekomst. Ter afsluiting van het project kunt u elk groepje een aspect helemaal laten uitwerken en het vervolgens laten presenteren. Leerlingen kunnen tegelijkertijd hun gemaakte werk presenteren voor elkaar maar ook voor ouders, familie en andere belangstellenden.

Het zou leuk zijn als er in de school of het lokaal een (semi-) permanente plek voor het werk van de leerlingen wordt ingeruimd.

Bijlage 1: Fragmenten

Lees hoofdstuk 1 *De Verdwijning* (tot en met 'Rajo was nooit teruggekomen') en beantwoord de volgende vragen.

1. Welke indruk krijg je van Vastman, het gebied waar Christian zich bevindt?
2. Welke emoties brengt Thura bij Christian naar boven?
3. Welk beeld wordt er van mannen geschetst, welke van vrouwen? Voldoen de beschrijvingen van Christian, Thura, Armina-Dottir en Rajo aan deze beelden?
4. Rajo gaat, tegen de wens van zijn vrouw in, toch mee op berenjacht. Heb je zelf wel eens iets gedaan wat eigenlijk niet mocht? Kun je daar iets over opschrijven?

Lees hoofdstuk 3 *Afscheid* en beantwoord de volgende vragen.

1. Waarom vindt Christian vissen een barbaarse bezigheid voor een meisje? Is Thura het met hem eens?
2. Ben je het met Thura eens dat Christian te sentimenteel is? Waarom?
3. Op welke manier zorgen de Thulenen ervoor om de natuur in evenwicht te houden?
4. Christian vraagt zich af waarom niemand in Thule de oceaan naar het oosten is overgestoken. Wat denk jij, vonden de Thulenen het te gevaarlijk, of kon het ze niets schelen? Leg je antwoord uit.
5. Thura zegt tegen Christian dat hij niet weet hoe hard het leven kan zijn. Heeft ze daarin gelijk? Waarom?

Bijlage 2: Leesverslag

Veel scholen en lesmethoden stellen andere eisen aan het maken van een leesverslag. Informeer dus altijd of onderstaande opzet overeenkomt met de ideeën van jouw docent

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Primaire gegevens: je noteert onderstaande primaire gegevens op een apart blad:

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

[2]

Titel: Kinderen van moeder aarde

Auteur: Thea Beckman

Uitgeverij: Lemniscaat

Druk: Eerste – 1985 (gelezen: 26e – 2017)

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is
- Noteer het aantal bladzijden,
- Neem een afbeelding van de omslag in je verslag op en geef aan of er illustraties in het boek staan.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

[3]

Uitwerking:

a. titelverklaring:

Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben

b. motto:

Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft

c. thema:

Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.

d. personages:

Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?

e. tijd en ruimte:

Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?

f. vertelperspectief:

Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

[4]

Eigen oordeel over het boek:

Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4.

Denk bij het beoordelen van het boek aan de volgende zaken:

- De gebeurtenissen
- De personages
- De opbouw van het verhaal
- Het taalgebruik

Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.

Bijlage 3: Misdaden in Thule

Misdaden	Straf in Nederland	Straf in het spel
Armina-Dottir slaat Rajo		
De aarde wordt vergiftigd, vernield en bedorven		
De matrozen schieten vogels neer voor vermaak		
De matrozen schieten vogels neer om op te eten		
De matrozen randen Thuleense vrouwen aan		
Thura verdoofd een matroos die haar aanvalt		
De matrozen slaan Christian in elkaar		
Professor Kunz ontvoert Christian		
Luitenant Kolbe schiet de gewonde soldaat Hans dood		
De stad Gothab wordt gebombadeerd		

Bijlage 4: Gebruikte links

Suggestie 3

<https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/klimaatklappers/>

Suggestie 4

https://maken.wikiwijs.nl/63425/Ontdekkingsreizen_vmbo12#!page-1968723

https://maken.wikiwijs.nl/61298/Europese_expansie_hv123#!page-2080161

